

VIII. TASHQI IQTISODIY ALOQALAR

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘shishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Viloyatda bu borada so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta‘minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2023-yil yanvar-dekabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **2 865,5** mln. AQSh dollariga yetdi va 2022-yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan **500,0** mln. AQSh dollariga, yoki **21,1** % ga ko‘paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2023-y. **2 865,5** **+21,1** %
(2022-y. **2 365,5**)

Saldo

2023-y. **- 1 373,1**
(2022 y. **- 1 092,4**)

Eksport

2023-y. **746,2** **+ 17,2** %
(2022-y. **636,6**)

Tovarlar: **703,6**

Xizmatlar: **42,7**

Import

2023-y. **2 119,3** **+22,6** %
(2022-y. **1 729,0**)

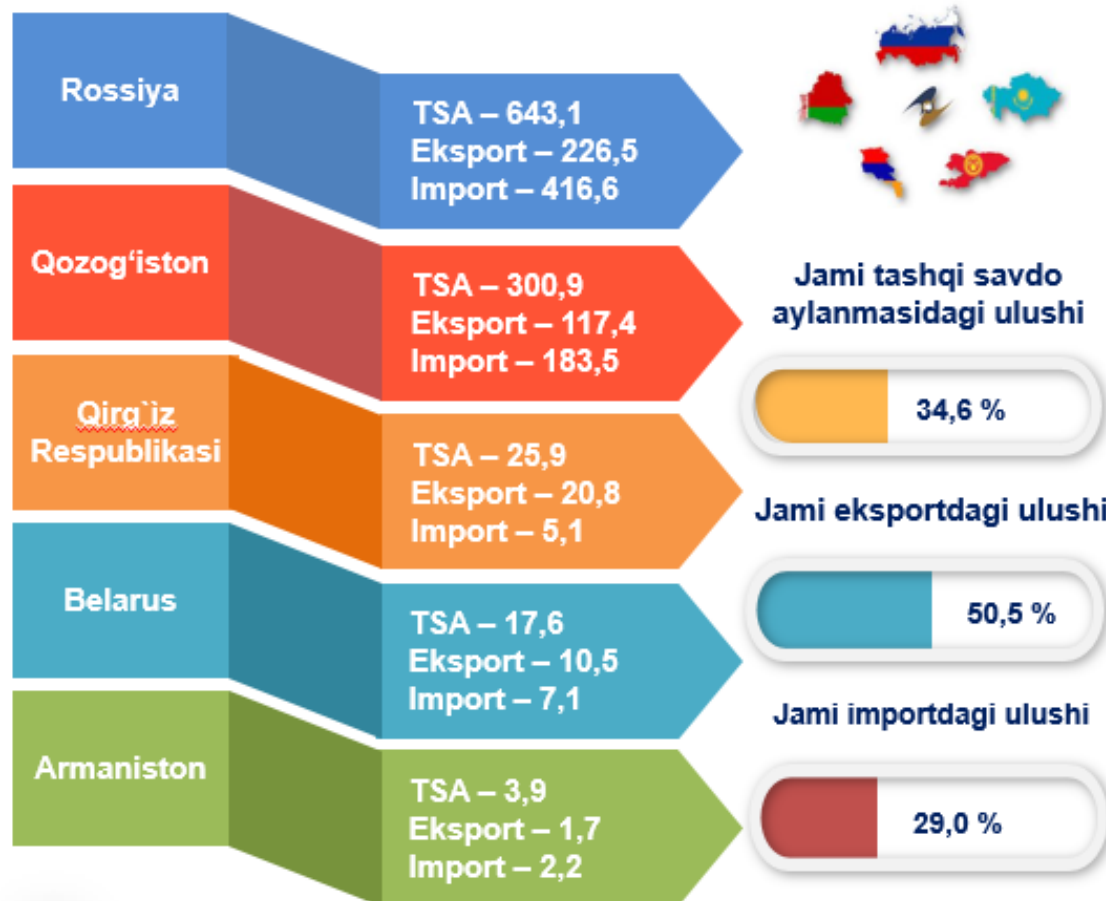
Tovarlar: **2 114,5**

Xizmatlar: **4,8**

SAMARQAND VILOYATINING YEUIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

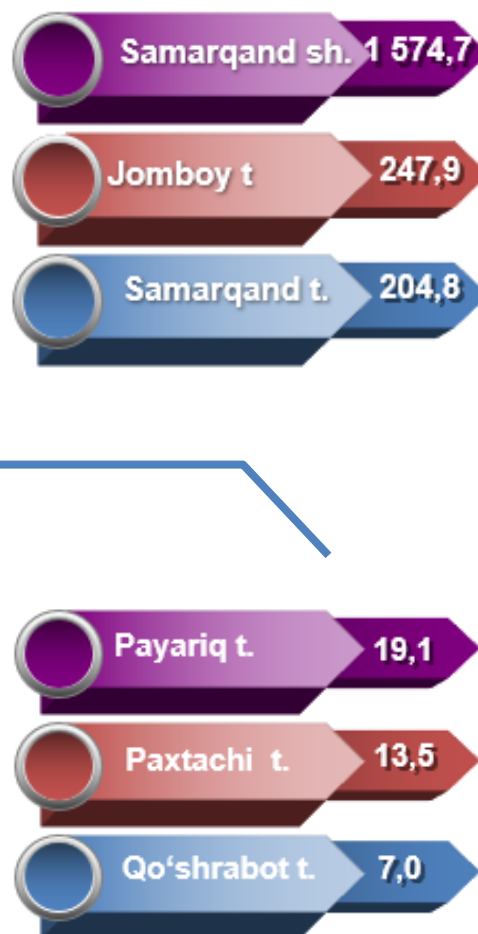
Samarqand viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 991,4 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan, eksport hajmi 376,9 mln. AQSh dollari, import hajmi esa 614,5 mln. AQSh dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YeOIning a'zo davlatlari (Rossiya, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Belarus va Armaniston) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

**SAMARQAND VILOYATINING SHAHAR VA TUMANLAR
KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2023-yil yanvar-dekabr)***

	Hajm mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Samarqand viloyati	2 865,5	121,1	100,0
Samarqand shahri	1 574,7	129,1	55,0
Kattaqo'rg'on shahri	50,4	182,1	1,8
tumanlar:			
Oqdaryo	45,3	94,5	1,6
Bulung'ur	25,1	108,1	0,9
Jomboy	247,9	97,8	8,7
Ishtixon	22,8	74,5	0,8
Kattaqo'rg'on	156,4	4,0 m.	5,5
Qo'shrabot	7,0	88,4	0,2
Narpay	42,3	157,1	1,5
Payariq	19,1	110,0	0,7
Pastdarg'om	68,0	90,2	2,4
Paxtachi	13,5	62,2	0,5
Samarqand	204,8	104,6	7,1
Nurobod	27,8	139,9	1,0
Urgut	203,4	108,5	7,1
Toyloq	142,2	82,9	5,0

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulush Samarqand shahri (55,0 % yoki 1 574,7 mln. AQSh dollar), eng quyi ulush esa Qo'shrabot tumani (0,2 % yoki 7,0 mln. AQSh dollar) hissasiga to'g'ri keldi.

SAMARQAND VILOYATINING EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'lishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Viloyatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar tomonidan 746,2 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2022-yilning mos davriga nisbatan 117,2 % ni tashkil etdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023-yil yanvar-dekabr, ulushi % da)

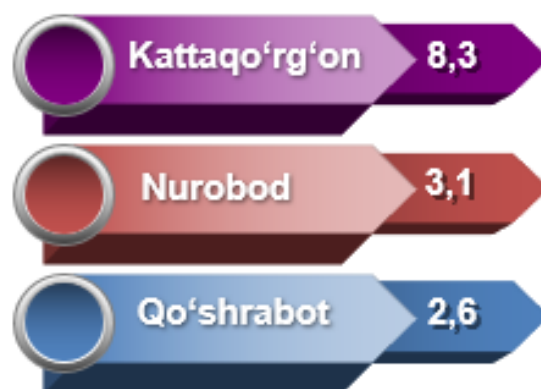
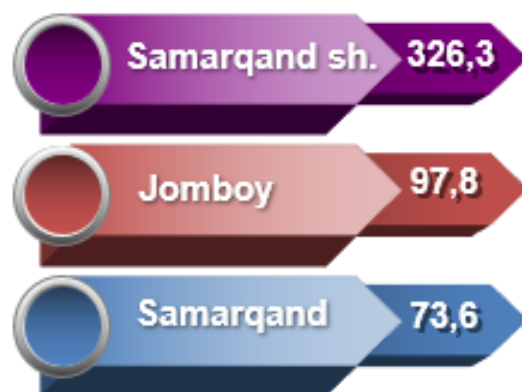

Samarqand viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

**SAMARQAND VILOYATINING HUDUDLAR
KESIMIDA EKSPORTI**
(2023-yil yanvar-dekabr)*

	Hajm mln. AQSH dollari	O‘shish sur‘ati, % da	Ulushi, % da
Samarqand viloyati	746,2	117,2	100,0
Samarqand shahri	326,3	131,5	43,7
Kattaqo‘rg‘on shahri	33,7	2,0 m.	4,5
tumanlar:			
Oqdaryo	23,0	82,7	3,1
Bulung‘ur	16,1	97,6	2,2
Jomboy	97,8	157,6	13,1
Ishtixon	17,2	79,4	2,3
Kattaqo‘rg‘on	8,3	55,9	1,1
Qo‘shrabot	2,6	82,9	0,4
Narpay	3,1	4,8 m.	0,4
Payariq	12,2	97,3	1,6
Pastdarg‘om	15,9	91,7	2,1
Paxtachi	9,5	57,5	1,3
Samarqand	73,6	100,8	9,9
Nurobod	3,1	4,8 m.	0,4
Urgut	51,7	90,0	6,9
Toyloq	19,2	71,1	2,6

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Samarqand shahri 43,7 % ulush bilan 326,3 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Qo‘shrabot tumani 0,4 % ulush bilan 2,6 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

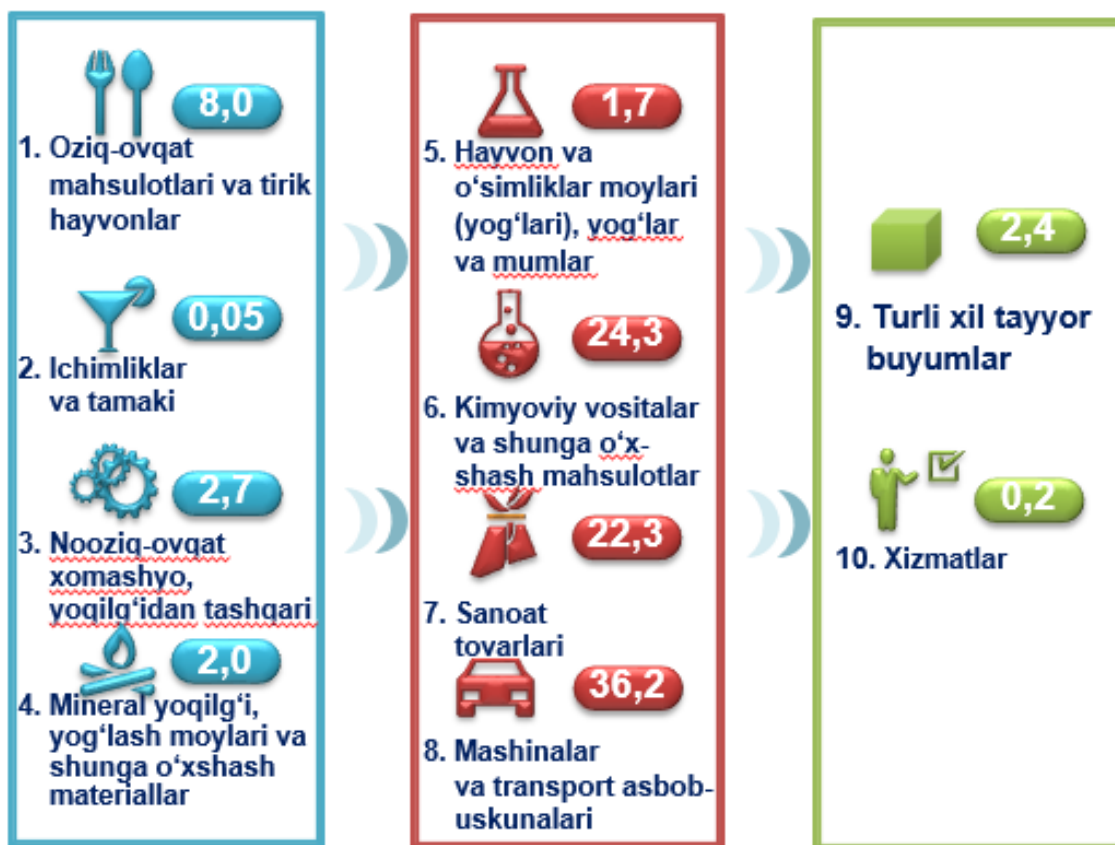

SAMARQAND VILOYATINING IMPORTI

2023-yilning yanvar-dekabr oylarida import hajmi 2 119,3 mln. AQSh dollarini va 2022-yilning mos davriga nisbatan 122,6 % ni tashkil etdi. Import tarkibida eng yuqori ulush mashinalar va transport asbob-uskunolari (36,2 %), kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar (24,3 %) hamda sanoat tovarlari (22,3 %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI (2023-yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

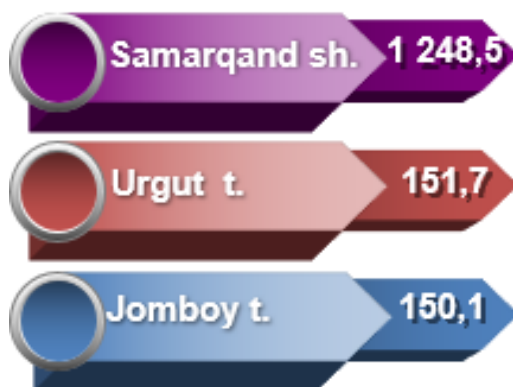

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2023-yilning yanvar-dekabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 388,2 mln. AQSh dollariga ko‘paydi va 2 114,5 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar 4,8 mln. AQSh dollariga yetdi.

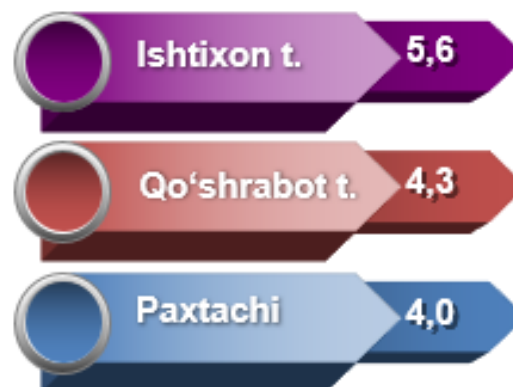
**SAMARQAND VILOYATINING TUMANLAR
KESIMIDA IMPORTI**
(2023-yil yanvar-dekabr)

	Hajm mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Samarqand viloyati	2 119,3	122,6	100,0
Samarqand shahri	1 248,5	128,5	58,9
Kattaqo'rg'on shahri	16,8	151,4	0,8
tumanlar:			
Oqdaryo	22,3	110,7	1,1
Bulung'ur	9,0	134,3	0,4
Jomboy	150,1	78,4	7,1
Ishtixon	5,6	62,5	0,3
Kattaqo'rg'on	148,1	6,0 m.	7,0
Qo'shrabot	4,3	92,1	0,2
Narpay	20,9	3,6 m.	1,0
Payariq	6,8	144,0	0,3
Pastdarg'om	52,1	89,8	2,5
Paxtachi	4,0	77,1	0,2
Samarqand	131,2	106,9	6,2
Nurobod	24,7	128,4	1,2
Urgut	151,7	116,7	7,2
Toyloq	122,9	85,1	5,8

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari

Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollari

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Samarqand shahri 58,9 % ulush bilan 1 248,5 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Paxtachi tumani 0,2 % ulush bilan 4,0 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.